

tekstfragment 1

In de World Database of Happiness is onder andere te lezen wat er volgens wetenschappelijk onderzoek correleert (tegelijk voorkomt) met ervaring van geluk. Lees hieronder een korte samenvatting van de bevindingen.

Uit 2.000 studies zijn in totaal 18.563 correlerende factoren te herleiden, te verdelen in 150 hoofdonderwerpen. Deze 150 onderwerpen zijn te plaatsen in de volgende zes categorieën:

- 1 Hoe iemand leeft (bijv. welke activiteiten iemand onderneemt)
- 2 Hoe goed iemand het heeft (rijkdom, gezondheid, etc.)
- 3 Iemand's achtergrond (familiegeschiedenis, sociale status, etc.)
- 4 Iemand's persoonlijkheid
- 5 Waar iemand leeft
- 6 Met wie iemand omgaat

naar: World Database of Happiness

“Wij mogen ons wel degelijk gelukkig prijzen dat we nu en hier leven.”
(regels 276-278)

- 1p 18 Maak duidelijk dat tekstfragment 1 kan worden gebruikt als ondersteuning van bovenstaand citaat.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

In alinea 13 en 14 van tekst 1 worden verschillende factoren besproken die mensen gelukkig kunnen maken.

- 1p 19 Eén categorie van factoren uit tekstfragment 1 wordt **niet** besproken in alinea 13 en 14 van tekst 1. Noteer het nummer van die categorie.

Tekst 2 Geld maakt gelukkig

- 1p 20 In alinea 2 wordt de vraag gesteld: “Waarom is dat zo'n taboe?” (regel 8)
Waar in tekst 2 wordt een antwoord op deze vraag gegeven?
- A in alinea 2
 - B in alinea 3
 - C in alinea 4
 - D in alinea 5

“Zeker is in elk geval dat noch de rijken, noch de armen graag toegeven dat geld gelukkig maakt.” (regels 23-25).

Alinea 3 beschrijft een reden die zowel armen als rijken hiervoor hebben.

- 1p 21 Met welk woord is die reden het best te typeren?
- A hoogmoed
 - B onverschilligheid
 - C schaamte
 - D wanhoop

“Want zo'n hartenkreet heeft iets vernederends” (regels 39-40)

- 2p 22 Noem twee redenen waarom de hartenkreet in bovenstaand citaat als vernederend wordt beschouwd volgens tekst 2.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

Behalve het hebben van geld worden er in alinea 5 van tekst 2 nog andere factoren genoemd die leiden tot geluk.

- 1p 23 Noem drie andere factoren die volgens alinea 5 leiden tot geluk.

Tekst 2 sluit af met “Vreemd hoor.” (regels 88-89)

- 1p 24 Welk effect bij de lezers wordt vermoedelijk hiermee beoogd?
Het vermoedelijk beoogde effect is dat
- A er twijfel wordt gezaaid over het ingenomen standpunt.
 - B het eerder ingenomen standpunt wordt gerelativeerd.
 - C het standpunt met meer klem naar voren wordt gebracht.
 - D het standpunt wordt versterkt met een argument.

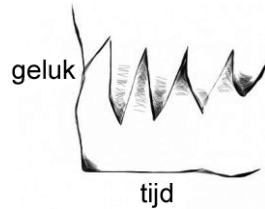
- 2p 25 Welke uitspraak geeft de hoofdgedachte van tekst 2 het best weer?
Het hebben van geld

- A heeft een verslavende werking en maakt dus niet altijd gelukkig.
- B is omgeven door taboes en dat is behoorlijk lastig te verklaren.
- C kan mensen gelukkig maken en is juist in tijden van crisis belangrijk.
- D vergroot de verschillen tussen arm en rijk en werkt dus vernederend.

tekstfragment 2

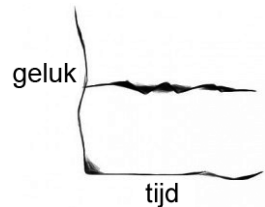
In de blog de man zonder jas staan twee typen mensen beschreven, die elk een ander beeld hebben van wat een gelukkig leven is.

Geluksgrafiek 1: 'Achtbaan'

Voor de eerste groep mensen betekent een gelukkig leven een leven met veel afwisseling. Een leven met weinig 'saaie' momenten. Een leven met pieken en dalen. Een achtbaan van geluk.

Geluksgrafiek 2: 'Vogel'

Voor deze groep mensen staat een gelukkig leven in relatie tot balans. Een gematigd leven met weinig behoefte aan emotie-erupties, verrassingen en afwisseling. Zoals een vogel in de lucht.

*naar: Daan Weustenraad
uit: demanzonderjas.nl*

- 2p **26** Beargumenteer dat de visie van de tweede groep mensen uit tekstfragment 2 overeenkomt met de strekking van alinea 5 van tekst 2. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 50 woorden.

Overkoepelende vragen bij tekst 1 en tekst 2

tekstfragment 3

Waarom geld niet gelukkig maakt

(1) Uit een beroemd onderzoek uit 1978 naar loterijwinnaars blijkt dat winnaars net zo gelukkig zijn als niet-winnaars. Dat komt doordat we veel sneller aan nieuwe situaties wennen dan we zelf denken. Dus ook aan een nieuwe levensstandaard.

(2) Voor je het weet, is een luxe jacht ineens de normaalste zaak van de wereld. En probeer dan nog maar eens te genieten op de camping! Al blijft dromen wel zo leuk natuurlijk... Wat zou jij doen met de jackpot van een paar miljoen?

naar: Marten van Garderen

uit: www.ing.nl

2p 27 Geef drie benamingen uit tekst 1 voor het fenomeen dat in tekstfragment 3 wordt beschreven.

In tekstfragment 3 is een visie te vinden op het hebben van veel geld.

1p 28 In tekst 1 staat een citaat dat aansluit bij de visie op het hebben van veel geld uit tekstfragment 3. Citeer bedoeld citaat.

1p 29 Citeer een uitspraak uit tekst 2 die aansluit bij de visie op het hebben van veel geld uit tekstfragment 3.

Hieronder staan vier onderwerpen uit tekst 2.

2p 30 Komen deze onderwerpen wel of niet aan de orde in alinea 10 tot en met 15 van tekst 1? Neem de nummers van de onderwerpen over op je antwoordblad en zet achter elk nummer *wel* of *niet*.

- 1 de invloed van rijkdom op geluksbeleving
- 2 de negatieve sfeer die een gebrek aan geld oproept
- 3 de schaamte die het hebben van geld oproept
- 4 de verslavende werking van geld

In tekst 1 en 2 komt de invloed van geld op geluksbeleving aan de orde.

3p 31 Vat voor het tekstgedeelte dat bestaat uit alinea 13 tot en met 19 van tekst 1 samen wat de invloed van geld is op geluksbeleving en vat dit voor tekst 2 in zijn geheel samen.

Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je totale antwoord niet meer dan 60 woorden.

In alinea 10 van tekst 1 is sprake van “de wet van de dalende meeropbrengst”.

- 2p **32** Beargumenteer of je alinea 1 van tekst 2 wel of niet als een illustratie van die wet van de dalende meeropbrengst kunt zien.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

Tekst 3 Niet waar de robots bij zijn

“Het is overigens wel grappig’, zei deze expert, ‘te zien hoe kwaadaardig die kunstmatig intelligente systemen worden als ze hun gedrag afkijken van mensen.” (regels 22-26)

- 1p **33** Welk commentaar kan een kritisch lezer hebben op het gebruik van het woord ‘grappig’ door deze expert en waarom?
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

In alinea 2 tot en met 5 van tekst 3 komt het leerproces van robots en van kinderen aan de orde.

- 1p **34** Wat is de belangrijkste overeenkomst tussen het leerproces van een robot en dat van een kind?
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

In alinea 3 van tekst 3 wordt een voorbeeld gegeven van een onwenselijk resultaat van de opvoeding van een robot.

- 1p **35** Citeer uit alinea 6 tot en met 9 van tekst 3 de zin waaruit het duidelijkst blijkt waar de opvoeding van robots wél toe moet leiden.

“Een hele geruststelling, dat zeker, maar toch blijven er een paar zorgen hangen.” (regels 53-55)

- 3p **36** Noem drie van de zorgen waarop hier wordt gedoeld.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

Alinea 6 van tekst 3 is te lezen als een zelfstandige redenering.

- 2p **37** Wat zijn binnen deze redenering de conclusie en het belangrijkste argument?
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 30 woorden.

In alinea 7 en 8 van tekst 3 komt een verschil in taakopvatting tussen de NVWA en Microsoft naar voren.

- 2p **38** Vat dit verschil in taakopvatting samen.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 20 woorden.